

Số: /UBND-KT

Bình Định, ngày tháng năm 2020

V/v gửi bài tham luận Hội thảo.

Kính gửi: Liên minh Hợp tác xã Việt Nam.

Theo đề nghị của Viện Phát triển kinh tế hợp tác thuộc Liên minh hợp tác xã Việt Nam tại Văn bản số 158/VPTKTHT-QLKH ngày 20/10/2020 về việc đặt bài tham luận Hội thảo, UBND tỉnh Bình Định đã giao các cơ quan liên quan phối hợp, chuẩn bị nội dung Hội thảo theo yêu cầu của Viện Phát triển kinh tế hợp tác thuộc Liên minh hợp tác xã Việt Nam; UBND tỉnh Bình Định gửi bài tham luận Hội thảo kèm theo văn bản này.

Đề nghị Viện Phát triển kinh tế hợp tác thuộc Liên minh hợp tác xã Việt Nam phối hợp, triển khai thực hiện./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- CT UBND tỉnh;
- PCT UBND tỉnh Nguyễn Tuấn Thanh;
- Viện PT kinh tế hợp tác;
- CVP, PVP NN;
- Lưu: VT, K13 (14b).

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nguyễn Tuấn Thanh

THAM LUẬN
**Vai trò của cấp ủy, chính quyền địa phương đối với việc phát triển
kinh tế hợp tác, hợp tác xã trên địa bàn tỉnh Bình Định**

Thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 (khóa IX) của Đảng về phát triển kinh tế tập thể và Luật Hợp tác xã 2012. Trong thời gian vừa qua, kinh tế hợp tác tỉnh Bình Định tiếp tục có bước phát triển. Đến nay, toàn tỉnh có 210 hợp tác xã, trong đó có: 149 hợp tác xã dịch vụ nông nghiệp, 11 hợp tác xã tiểu thủ công nghiệp – dịch vụ, 27 hợp tác xã tín dụng, 14 hợp tác xã vận tải, với tổng số 332.621 thành viên tham gia. Nhìn chung, các HTX được sắp xếp, kiện toàn và tiếp tục từng bước đổi mới về hình thức tổ chức, nội dung và phương thức hoạt động theo Luật HTX 2012. Trình độ, năng lực tổ chức sản xuất và quản lý kinh doanh của cán bộ HTX từng bước được nâng cao. Hoạt động của đại bộ phận HTX ổn định và có bước phát triển. Phần lớn các HTX đã phát triển thêm các dịch vụ mới theo chuỗi giá trị ngoài các dịch vụ truyền thống. Nội dung, hình thức dịch vụ ngày một đa dạng, thiết thực và có hiệu quả hơn trước.

1. Những kết quả đạt được trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo trong thời gian qua

- Để triển khai Luật hợp tác xã năm 2012, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Bình Định ban hành Chỉ thị số 56-CT/TU ngày 18/8/2015 về việc tiếp tục đổi mới, phát triển và nâng cao hiệu quả hoạt động của các hợp tác xã nông nghiệp; UBND tỉnh đã chỉ đạo các Sở, ban ngành liên quan đẩy mạnh triển khai Nghị định số 193/2013/NĐ-CP ngày 21/11/2013 của Chính phủ; UBND tỉnh ban hành Chỉ thị số 17-CT/UBND ngày 17/11/2015 về đẩy mạnh triển khai thi hành Luật Hợp tác xã năm 2012;

- Thực hiện Quyết định số 710/QĐ-BNN-KTHT ngày 10/4/2014 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về việc phê duyệt Kế hoạch đổi mới, phát triển các hình thức tổ chức kinh tế hợp tác trong nông nghiệp, UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 1048/QĐ-UBND ngày 02/4/2018 về việc phê duyệt Đề án “Đổi mới, phát triển các hình thức tổ chức kinh tế hợp tác trong nông nghiệp tỉnh Bình Định, giai đoạn 2016-2020, định hướng đến năm 2030”; Quyết định số 3333/QĐ-UBND ngày 01/10/2018 về ban hành tiêu chí HTX nông nghiệp điển hình tiên tiến trên địa bàn tỉnh Bình Định; Quyết định số 3148/QĐ-UBND ngày 30/8/2017 ban hành Kế hoạch thực hiện phong trào thi đua “Đổi mới, phát triển các hợp tác xã nông nghiệp theo Luật Hợp tác xã năm 2012 góp phần thực hiện tái cơ cấu ngành nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2017-2020” trên địa bàn tỉnh. Ban Chỉ đạo Phát triển kinh tế tập thể tỉnh tổ chức Lễ phát động phong trào thi đua để triển khai các nội dung và ký kết giao ước thi đua giữa 11 huyện, thị xã, thành phố tạo sự đồng thuận, khí thế vào cuộc chung tay phát triển hợp tác xã đồng bộ trong toàn tỉnh. Trên cơ sở đó, UBND các huyện, thị xã, thành phố cũng đã xây dựng kế hoạch hoặc đề án cùng

cổ, kiện toàn, nâng cao hiệu quả hoạt động kinh tế tập thể và triển khai thực hiện trên địa bàn.

- Nhằm phát triển các hợp tác xã hoạt động có hiệu quả, UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 99/QĐ-UBND ngày 10/01/2019 về việc ban hành Kế hoạch thực hiện Quyết định số 461/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Phát triển 15.000 hợp tác xã, liên hiệp hợp tác xã nông nghiệp hoạt động hiệu quả đến năm 2020” trên địa bàn tỉnh Bình Định; Kế hoạch số 36/KH-UBND ngày 7/5/2019 về phát triển hợp tác xã ứng dụng công nghệ cao trong sản xuất và tiêu thụ nông sản đến 2020; Quyết định số 1926/QĐ-UBND ngày 07/6/2019 về việc ban hành Kế hoạch triển khai thí điểm mô hình đưa cán bộ trẻ tốt nghiệp đại học về làm việc có thời hạn ở các hợp tác xã nông nghiệp giai đoạn 2019-2020.

- Thực hiện Nghị định số 98/2018/NĐ-CP ngày 05 tháng 7 năm 2018 của Chính phủ về chính sách khuyến khích phát triển hợp tác, liên kết trong sản xuất và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp, UBND tỉnh đã ban hành Quyết định số 448/QĐ-UBND ngày 14/02/2019 về việc phê duyệt Danh mục các ngành hàng, sản phẩm quan trọng cần khuyến khích và ưu tiên hỗ trợ thực hiện liên kết gắn sản xuất với tiêu thụ sản phẩm trên địa bàn tỉnh Bình Định, Quyết định số 38/2019/QĐ-UBND ngày 19/7/2019 Quy định Chính sách hỗ trợ liên kết sản xuất và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp trên địa bàn tỉnh Bình Định giai đoạn 2019-2025; Quyết định số 23/2020/QĐ-UBND ngày 12/5/2020 về bổ sung khoản 3, Điều 8 Quy định Chính sách hỗ trợ liên kết sản xuất và tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp trên địa bàn tỉnh Bình Định giai đoạn 2019-2025 ban hành kèm theo Quyết định số 38/2019/QĐ-UBND.

- UBND tỉnh Bình Định đã ban hành kế hoạch số 63/KH-UBND ngày 25/8/2020 về việc phát triển kinh tế tập thể tỉnh Bình Định giai đoạn 2021-2025.

- Việc thực hiện các chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước đối với kinh tế tập thể, hợp tác xã được các cấp ủy, chính quyền đặc biệt quan tâm và tập trung triển khai. Hàng năm tổ chức khảo sát tình hình hoạt động các HTX để nắm bắt thực trạng và giúp các HTX tháo gỡ vướng mắc, khó khăn, khắc phục kịp thời những thiếu sót trong quản lý, điều hành hoạt động tạo điều kiện thuận lợi cho HTX phát triển; đồng thời tư vấn, hỗ trợ các địa phương trong việc thành lập mới HTX, hợp nhất, sáp nhập các HTX có quy mô thôn, liên thôn hoạt động kém hiệu quả thành các HTX có quy mô toàn xã; phổ biến, triển khai kịp thời các chính sách có liên quan đến HTX trong tỉnh.

2. Những tồn tại, hạn chế

Kinh tế tập thể phát triển còn chậm, thiếu ổn định. Số lượng HTX tuy nhiều nhưng quy mô còn nhỏ bé, phần lớn còn hạn chế về nội lực kinh tế. Hoạt động của đa số HTX mang tính ngắn hạn, chưa có chiến lược lâu dài và phương hướng sản xuất kinh doanh khả thi, chưa được vận hành tích cực theo cơ chế thị trường.

Chính sách đào tạo cán bộ, thu hút cán bộ về HTX chưa được quan tâm, do đó, phần lớn đội ngũ cán bộ quản lý các HTX cao tuổi, nhất là trong nông nghiệp; nhiều cán bộ không an tâm công tác; nhiều sinh viên tốt nghiệp đại học, cao đẳng không muốn tham gia làm việc trong lĩnh vực HTX. Vấn đề bồi dưỡng, đào tạo sáng lập viên; đào tạo, bồi dưỡng khởi sự “doanh nghiệp” cho khu vực HTX chưa được thực hiện.

Công tác lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 (Khóa IX), Luật Hợp tác xã năm 2012, các nghị quyết và chương trình hành động của Tỉnh ủy về thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 (khóa IX) và các nghị quyết liên quan đến phát triển kinh tế tập thể và HTX tại một số địa phương chưa được quan tâm đúng mức.

Sự liên kết, hợp tác của các HTX với các thành phần kinh tế khác còn chưa nhiều, chưa phát huy được sức mạnh tập thể, hiệu quả hoạt động thấp. Nhiều HTX chưa thu hút và huy động được các nguồn lực về con người, về vốn, công nghệ để đổi mới, phát triển; còn có những biểu hiện hình thức, xa rời bản chất và các nguyên tắc giá trị của HTX.

Cơ chế, chính sách hỗ trợ, khuyến khích phát triển HTX chưa đồng bộ, nhất là chính sách tín dụng. Một số chính sách chậm được quan tâm triển khai tổ chức thực hiện từ cấp trên, nhất là chính sách thuế.

Khủng hoảng kinh tế, tài chính và dịch bệnh tế đã tác động tiêu cực đến hoạt động của HTX.

Nhận thức của xã hội, của người sản xuất về vị trí, vai trò của HTX còn mờ nhạt, chưa thấy được ý nghĩa của việc hợp tác, hiệp lực trong quá trình tổ chức sản xuất, kinh doanh.

Mô hình HTX chưa được chuyển đổi, xây dựng chuẩn mực theo đúng bản chất, nguyên tắc và các giá trị của HTX. Trong đó, vấn đề trọng yếu là khi tham gia xây dựng HTX, các thành viên chưa nhận thức đầy đủ về HTX, tư tưởng “ỷ lại”, mong muốn vào HTX để hưởng lợi còn nặng trong các thành viên, nhất là trong lĩnh vực nông nghiệp; thành viên không ý thức được trách nhiệm của mình trong xây dựng và sử dụng dịch vụ của HTX, do đó thị trường nội bộ của HTX bị thu hẹp.

Trình độ, năng lực chuyên môn của đội ngũ cán bộ quản lý HTX chưa cao, hạn chế trong việc đưa ra chiến lược, kế hoạch kinh doanh theo cơ chế mới và tìm kiếm thị trường. Nhiều Giám đốc HTX chưa thực sự dám nghĩ, dám làm và dám chịu trách nhiệm, trong khi loại hình này đòi hỏi người lãnh đạo quản lý phải mạnh dạn, quyết liệt, có tâm huyết.

Công tác quản lý nhà nước của một số địa phương, cơ sở trong lĩnh vực này còn nhiều hạn chế, bộ máy phân tán; công tác chỉ đạo, kiểm tra, đôn đốc thực hiện chính sách, pháp luật và xử lý HTX yếu kém kéo dài chưa được quan tâm đúng mức.

Việc xây dựng và tổ chức thực hiện các chính sách hỗ trợ, quan tâm tháo gỡ khó khăn và tạo điều kiện cho HTX phát triển còn hạn chế và chưa đáp ứng nhu cầu.

3. Phương hướng phát triển kinh tế tập thể tỉnh Bình Định trong thời gian tới

3.1. Phương hướng chung

Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2021 – 2025 của Trung ương Đảng đã xác định “ tạo điều kiện thuận lợi để kinh tế tập thể phát triển đa dạng, mở rộng quy mô, có cơ chế chính sách hợp lý trợ giúp các tổ chức kinh tế hợp tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, mở rộng thị trường, ứng dụng công nghệ mới, tiếp cận vốn”.

Với quan điểm và định hướng của Đảng, phương hướng phát triển kinh tế tập thể trong Văn kiện Đại hội XII của Đảng về hoàn thiện thể chế, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa là: “Phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa với nhiều hình thức sở hữu, nhiều thành phần kinh tế, hình thức tổ chức kinh doanh và hình thức phân phối... Kinh tế nhà nước giữ vai trò chủ đạo. Kinh tế tập thể không ngừng được củng cố và phát triển. Kinh tế Nhà nước cùng kinh tế tập thể ngày càng trở thành nền tảng vững chắc của nền kinh tế quốc dân... Các yếu tố thị trường được tạo lập đồng bộ, các loại thị trường từng bước được xây dựng, phát triển, vừa tuân theo quy luật kinh tế thị trường, vừa đảm bảo tính định hướng xã hội chủ nghĩa”; Tiếp tục đổi mới nội dung và phương thức hoạt động của kinh tế tập thể; đẩy mạnh liên kết và hợp tác dựa trên quan hệ lợi ích, áp dụng phương thức quản lý tiên tiến, phù hợp với cơ chế thị trường. Nhà nước có cơ chế, chính sách hỗ trợ về tiếp cận nguồn vốn, đào tạo nguồn nhân lực, chuyển giao kỹ thuật, công nghệ, hỗ trợ phát triển thị trường, tạo điều kiện phát triển kinh tế tập thể xã trên cơ sở phát triển và phát huy vai trò của kinh tế hộ.

3.2. Phương hướng phát triển KTTT theo ngành, lĩnh vực chủ yếu

Chỉ đạo các ngành xây dựng định hướng phát triển các HTX theo ngành, lĩnh vực phải phù hợp với quy hoạch, với định hướng phát triển chung của tỉnh.

Định hướng phát triển các HTX thuộc lĩnh vực nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy sản, diêm nghiệp trong đó có lồng ghép chương trình quốc gia trong xây dựng nông thôn mới. Phát triển các HTX gắn với chuỗi giá trị và các HTX tại vùng khó khăn.

Định hướng chiến lược phát triển các HTX trong lĩnh vực công nghiệp tiểu thủ công nghiệp và thương mại dịch vụ.

4. Nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu phát triển kinh tế tập thể trong thời gian tới

- Tuyên truyền, phổ biến, quán triệt các chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước về kinh tế hợp tác trên các phương tiện thông tin đại chúng để nâng cao nhận thức của cán bộ và người dân về hợp tác xã kiểu mới theo Luật HTX năm 2012.

- Thường xuyên tập huấn, bồi dưỡng nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho cán bộ quản lý HTX; xây dựng kế hoạch và mở lớp đào tạo, tập huấn theo từng chuyên đề bổ sung những kiến thức cơ bản theo từng đối tượng phù hợp.

- Tuyên truyền, vận động, hỗ trợ thành lập mới HTX ở những nơi người dân có nhu cầu và trên cơ sở tự nguyện như: Cung cấp thông tin, tư vấn, tập huấn về quy định pháp luật hợp tác xã trước khi thành lập hợp tác xã cho sáng lập viên hợp tác xã; hỗ trợ xây dựng điều lệ, phương án sản xuất kinh doanh; hướng dẫn và thực hiện các thủ tục thành lập, đăng ký và tổ chức hoạt động của hợp tác xã.

- Triển khai, hướng dẫn, hỗ trợ các HTX liên kết sản xuất và tiêu thụ sản phẩm cho thành viên, ứng dụng công nghệ cao vào sản xuất, chế biến và tiêu thụ nông sản; hướng dẫn đăng ký nhãn hiệu hàng hóa đối với nông sản hàng hóa có thể mạnh trong trồng trọt, chăn nuôi, lâm nghiệp và thủy sản tại địa phương cho các HTX nông nghiệp. Xử lý dứt điểm các HTX hoạt động yếu bằng hình thức sáp nhập, hợp nhất với các HTX hoạt động hiệu quả trên địa bàn, giải thể hoặc chuyển sang hình thức tổ chức khác.

- Khuyến khích các HTX tham gia hội chợ triển lãm để giới thiệu sản phẩm cũng như tìm kiếm, kêu gọi các thành phần kinh tế tham gia liên kết, hợp tác cùng phát triển.

- Đẩy mạnh chuyên giao tiên bộ khoa học, kỹ thuật mới, giống mới có năng suất cao và thích ứng với biến đổi khí hậu cho HTX và thành viên sản xuất, góp phần nâng cao năng suất, giảm thiểu rủi ro trong sản xuất nông nghiệp, tăng thu nhập cho thành viên và kinh tế tập thể.

- Huy động các nguồn lực đầu tư cho HTX phát triển nhất là các HTX thực hiện liên kết sản xuất gắn với tiêu thụ sản phẩm, ứng dụng công nghệ cao để tạo động lực cho các HTX phát huy nội lực trong sản xuất, kinh doanh, dịch vụ.

- Xây dựng các chính sách khuyến khích, hỗ trợ phát triển hợp tác xã, tổ hợp tác phù hợp với tình hình phát triển kinh tế - xã hội trong giai đoạn mới và xu hướng phát triển kinh tế tập thể, HTX./.
